

vers VOOR versLEZING 25
74 MINUTEN

LUKAS

18:24-19:27

Jezus onderwijst over discipelschap, bekering en trouw rentmeesterschap in afwachting van Zijn terugkeer.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/18-24-19-27

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De kosten van discipelschap	2 min	4
2	Goedkope genade zonder kostenberekening	2 min	5
3	Rijkdom bemoeilijkt de toegang tot Gods rijk	2 min	6
4	De kameel en het oog van de naald	2 min	8
5	Gods genade trekt de mens	2 min	9
6	Genade kan worden weerstaan	3 min	10
7	Petrus vraagt naar de beloning	3 min	11
8	De honderdvoudige beloning	3 min	13
9	Gods vergoeding voor wie alles opgeeft	2 min	15
10	Jezus voorzegt Zijn lijden en opstanding	3 min	16
11	De blinde roept om genezing	5 min	18
12	Onmiddellijke genezing en navolging	2 min	20
13	Bartimeüs en de twee blinden	4 min	22
14	De verschillende verslagen over Jericho	3 min	23

15	Twee Jericho's en schijnbare tegenspraak	3 min	25
16	Zacheüs klimt in de vijgenboom	2 min	26
17	Jezus noemt Zacheüs bij zijn naam	3 min	27
18	Jezus eet bij een verstoten tollenaar	3 min	28
19	Zacheüs vergoedt zijn bedrog	2 min	30
20	Bekering en redding van Zacheüs	2 min	31
21	Verloren mensen blijven mensen	4 min	32
22	De gelijkenis van de ponden	4 min	34
23	Talenten, ponden en het Koninkrijk	4 min	37
24	Jezus ontving Zijn Koninkrijk in de hemel	4 min	39
25	Afwijzing van de Koning en het oordeel	2 min	41
26	De apathische dienaar zonder opbrengst	3 min	42
27	Rentmeesterschap tijdens het uitstel	2 min	43
	Om verder te lezen		44

1

De kosten van discipelschap

We zijn ongeveer halverwege Lukas hoofdstuk 18 gestopt, en nu keren we dus terug naar het midden van dat hoofdstuk. Het gedeelte waar we de draad weer oppakken, is het rechtstreekse vervolg op het gedeelte waar we waren gestopt. Dat is niet altijd zo. Soms houden gedeelten van een hoofdstuk niet op een bijzondere manier rechtstreeks verband met het voorgaande materiaal. Maar deze keer is dat wel zo. Want waar we waren gestopt, was de rijke jongeman, die een leider was, uitgenodigd om een volgeling van Jezus te worden, maar dat zou hem wel iets kosten — een prijs die hij niet bereid was te betalen.

In hoofdstuk 14 had Jezus gezegd dat je de kosten moet berekenen als het gaat om discipelschap. Hij zei in Lukas 14:34:

Het zout is goed, maar als het zout zijn smaak verloren heeft, waarmee zal het smakelijk gemaakt worden?

LUKAS 14:34

In de verzen daarvoor sprak Hij over het bouwen van een toren. Niemand met enig gezond verstand zou aan een bouwproject als een toren beginnen zonder eerst na te gaan of hij de financiële middelen heeft om het project te voltooien, of op zijn minst krediet kan krijgen. Hij moet op de een of andere manier kunnen garanderen dat hij niet halverwege komt vast te zitten doordat zijn middelen opraken. Zo is het ook met discipelschap. Je moet vanaf het begin de kosten berekenen.

Toen de rijke jongeman die een leider was eeuwig leven wilde, zei Jezus:

Maar toen Jezus dit hoorde, zei Hij tegen hem: Nog één ding ontbreekt u: Verkoop al wat u hebt en deel het uit onder de armen en u zult een schat hebben in de hemel. En kom dan en volg Mij.

LUKAS 18:22

De man wilde dat niet doen, maar Jezus gaf hem de gelegenheid om de kosten te berekenen. Hij zei niet: 'Kom Mij volgen, en over een poosje zal Ik je vertellen wat Ik van je ga vragen.'

2

Goedkope genade zonder kostenberekening

Ik was eens bij een evangelisatiebijeenkomst waar een evangelist precies dat deed. Hij zei: 'Hoeveel van jullie hier weten niet zeker dat je naar de hemel zult gaan wanneer je sterft?' Sommige mensen staken hun hand op, omdat hun vrienden hen hadden meegenomen en ze zelf geen christen waren. Toen zei hij: 'Goed, iedereen die zijn hand heeft opgestoken, kom hier naar voren. Dan ga ik jullie vertellen waartoe jullie je zojuist verbonden hebben.'

Ze hadden zich nergens toe verbonden. Hij had hun niet eens gevraagd om een toezegging te doen. Hij had gezegd: 'Hoeveel van jullie weten niet zeker dat je naar de hemel zult gaan wanneer je sterft?' Hij nam dus aan dat je, als je in die categorie viel, daarmee zei dat je christen wilde worden, hoewel je niet eens wist wat daarbij kwam kijken. 'Ik zal je vertellen waartoe je je zojuist verbonden hebt. Laat me je vertellen wat het betekent om christen te zijn.'

Zelfs als het laatste deel van wat hij zei juist was geweest, had dit misschien goed kunnen uitpakken. Ze hoefden dan immers niet aan het christelijke leven te beginnen zonder het eerst gehoord te hebben. Maar dit was een soort prediker van goedkope genade, en hij vertelde hun helemaal niet wat het zal kosten om christen te zijn. In

feite kan geen mens je alles vertellen wat het je zou kunnen kosten, want niemand kan de toekomst zien. Maar het zou je alles kunnen kosten. Je moet bereid zijn alles prijs te geven, want God zou inderdaad alles kunnen opeisen.

Heel vaak worden mensen christen, en wanneer God vervolgens dingen van hen begint af te nemen — hun huwelijk bijvoorbeeld, of hun kinderen, of iets anders wat voor hen van grote waarde is — denken ze: ‘Hier heb ik niet voor getekend. Ik stap eruit. Ik ga geen God dienen Die zulke dingen met mij doet.’ Ze hadden de kosten niet berekend.

Je moet beseffen dat God alles kan nemen wat Hij wil. Dat is de voorwaarde waarop je tot Hem komt. Je geeft je volledig over. Je geeft alles prijs, en vanaf dat moment is Hij Degene Die beslist wat er met alles wat je hebt moet gebeuren. Als Hij het neemt, is dat Zijn zaak.

Dit werd de man meteen van tevoren verteld. Toen hij hoorde wat het kostte, besloot hij: ‘Nee, dat ga ik niet kopen. Dat ga ik niet doen, niet voor die prijs.’

3

Rijkdom bemoeilijkt de toegang tot Gods rijk

Toen hij wegging, staat er in vers 24:

Toen nu Jezus zag dat hij diep bedroefd was geworden, zei Hij:
Hoe moeilijk kunnen zij die rijkdommen hebben, het Koninkrijk
van God binnengaan.

LUKAS 18:24

En zij die dit hoorden, zeiden: Wie kan dan zalig worden? Hij echter zei: De dingen die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God. Toen zei Petrus: Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd. Hij nu zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat er niemand is die huis of ouders of broers of vrouw of kinderen verlaten heeft om het Koninkrijk van God, die niet het veelvoudige zal terugontvangen in deze tijd, en in de wereld die komt, het eeuwige leven.

LUKAS 18:26-30

Jezus begint met stil te staan bij het verdriet van de rijke man toen die wegging. De man ging bedroefd weg, en volgens Greggs werd Jezus zeer bedroefd toen Hij dat zag. Hij merkte op dat het voor iemand zoals deze man heel moeilijk is om het Koninkrijk van God binnen te gaan. Het zal alles kosten, en hoe meer je hebt, hoe meer het zal kosten.

Als je heel weinig hebt, is alles prijsgeven geen probleem. Er is niets om van de hand te doen. Er is niets om prijs te geven. Je bent al straatarm. Hoe armer je bent, hoe gemakkelijker het is om gewoon te zeggen: 'Ik doe mee. U wilt alles? Dat is niet veel. Ik heb niet veel om op te geven.' Hoe meer we in deze wereld hebben geïnvesteerd, hoe moeilijker het is om alles neer te leggen en alles over te geven. Dat bedoelt Jezus wanneer Hij zegt dat het voor een rijke moeilijk is om het Koninkrijk van God binnen te gaan. Hij deed de bekende uitspraak — iedereen kent deze uitspraak:

Want het is gemakkelijker dat een kameel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke het Koninkrijk van God binnengaat.

LUKAS 18:25

4

De kameel en het oog van de naald

Je hebt predikers waarschijnlijk horen zeggen dat deze verwijzing naar het oog van de naald slaat op een echte poort in Jeruzalem. Overdag kon je de stad binnengaan door grote doorgangen, grote poorten in de stadsmuren, waar je gemakkelijk doorheen kon. Maar 's nachts, zo zeggen sommigen, werden deze poorten ter bescherming van de stad gesloten. Als je 's nachts aankwam nadat die poorten gesloten waren, kon je nog steeds naar binnen, maar er was slechts een kleine poort. Die werd het oog van de naald genoemd, omdat hij zo klein was. Het was moeilijk om erdoorheen te gaan.

Ze zeggen zelfs dat het voor een kameel heel moeilijk zou zijn om door deze poort te gaan, omdat hij er niet eens lopend doorheen kon. Zo klein was de poort. Hij zou op zijn buik moeten gaan liggen en de bagage zou van zijn rug gehaald moeten worden. Dan zou hij misschien maar net door deze poort passen. Ze zeggen dat Jezus hiernaar verwees toen Hij sprak over hoe moeilijk het voor een kameel is om door het oog van een naald te gaan: Hij verwees naar deze poort in Jeruzalem.

Er bestaat in feite geen enkel historisch verslag van zo'n poort in Jeruzalem. Het valt niet te verifiëren of er ook maar enige waarheid in die anekdote schuilt. Ik denk dat mensen zich tot die specifieke uitleg aangetrokken voelen omdat die het tenminste mogelijk maakt dat een kameel erdoorheen gaat — moeilijk, maar mogelijk. Zeker, de kameel moet misschien van al zijn bagage worden ontdaan, en Jezus zegt in wezen dat je bereid moet zijn al je bagage kwijt te raken om het Koninkrijk van God binnen te gaan. Maar het is tenminste iets wat je kunt doen.

Maar de discipelen zeiden:

Toen Zijn discipelen dit hoorden, stonden zij versteld en zeiden:
Wie kan dan zalig worden?

MATTHEÛS 19:25

Jezus zei:

Voor mensen is het onmogelijk.

Hij heeft het niet over iets wat moeilijk is, maar over iets wat zonder de genade van God onmogelijk is. Alleen God is in staat zo in het hart te werken dat iemand aan alle voorwaarden gaat voldoen die nodig zijn om in het Koninkrijk van God te leven.

5

Gods genade trekt de mens

Nu klinkt dat als iets heel calvinistisch om te zeggen, maar dat is niet erg. De Bijbel zegt veel dingen die calvinistisch klinken. Dat betekent niet dat ze dat ook zijn. Een niet-calvinist zoals ik heeft er geen moeite mee te erkennen dat niemand behouden kan worden tenzij God hem trekt. Niemand kan tot Christus komen tenzij God hem eerst van zijn zonde heeft overtuigd en hem eerst een bepaalde aansporing, een bepaald besef heeft gegeven. God gaat altijd vooraf.

De meest fervente arminianen zijn het erover eens dat er zoiets bestaat als voorafgaande genade, en dat niemand tot God komt behalve als gevolg van goedheid die God in zijn leven heeft betoond, waardoor Hij overtuiging teweegbrengt, enzovoort. Dat is waar. Zonder dat God dit doet, kun je niemand zover krijgen dat hij behouden wordt. Maar God kan dat doen. God kan mensen daarvan overtuigen.

Naar mijn mening — en dit is het niet-calvinistische deel — kunnen mensen nog steeds weerstand bieden wanneer God hen trekt en hun aansporingen geeft om te komen. Maar niemand komt zonder getrokken te worden. Jezus heeft dat heel duidelijk gemaakt. God is Degene Die ervoor zal zorgen dat een rijke behouden wordt, als hij überhaupt behouden wordt. Maar dat geldt ook voor arme mensen. Het is alleen minder voorspelbaar, minder waarschijnlijk. Het is moeilijker om een rijke te vinden die bereid is daarop in te gaan.

Hier is de rijke jongeman een goed voorbeeld van. De genade van God had hem er zeker toe gebracht overtuigd te raken van zijn behoefte om het Koninkrijk van God binnen te gaan en eeuwig leven te ontvangen. Er was voorafgaande genade in zijn leven. Hij kwam naar Jezus toe rennen, iets wat Joodse mannen van aanzien gewoonlijk niet deden. Deze man verlangde er werkelijk naar behouden te worden. Hij

had de meeste dingen gedaan waarvan Jezus zei dat iemand ze zou moeten doen. Maar toen hij uiteindelijk de voorwaarden hoorde, bleek hij niet bereid om aan die voorwaarden te voldoen.

6

Genade kan worden weerstaan

God had hem dus getrokken, maar hij had in zijn eigen geval nog altijd het laatste vetorecht: „Ik kan ervoor kiezen dit niet te doen.” Het trekken komt van God, en het is onmogelijk ervoor te zorgen dat iemand behouden wordt tenzij God hem trekt. Maar zelfs wanneer God iemand trekt, denk ik dat die persoon nee kan zeggen. Jezus zei dat dit voor Jeruzalem als geheel gold. Hij zei:

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!

MATTHEÛS 23:37

Iemand kan dus getrokken worden en weerstand bieden. Maar niemand kan komen zonder eerst getrokken te worden.

Trouwens, ik moet vermelden dat er, als ik me niet vergis, in de Aramese versie een andere lezing staat. Daar staat niet dat het moeilijker is voor een kameel om door het oog van een naald te gaan, maar dat het moeilijker is voor een kabel of een touw om door het oog van een naald te gaan. Het is heel goed mogelijk dat dit werkelijk Zijn oorspronkelijke woorden waren en dat de woorden ‘touw’ en ‘kameel’, die in het Aramees op elkaar lijken, op de een of andere manier met elkaar verward zijn geraakt. Ik weet niet echt in hoeverre ik kan beoordelen hoe waarschijnlijk het is dat dit gebeurd is. Maar zelfs als Hij zegt dat het gemakkelijker is voor een touw om door het oog van een naald te gaan, is het nog steeds onmogelijk. Je kunt geen touw door het oog van een naald halen. Dat kan gewoon niet. Natuurlijk is het voor een kameel een veel groter obstakel om erdoorheen te gaan, maar het is even onmogelijk, of het nu om

een touw of een kameel gaat. Je kunt het niet. Je kunt geen touw door het oog van een naald halen. Sommigen denken dat het touw waarschijnlijk de oorspronkelijke uitspraak van Jezus is en dat de kameel erin gekomen is door een of ander misverstand over het Aramees. Per slot van rekening haal je wel iets door een naald wat op zijn minst enigszins op een touw lijkt, alleen veel dunner. En dus zou Hij kunnen zeggen:

Je kunt geen touw door het oog van een naald halen.

Maar hoe dan ook, het is niet belangrijk wat Zijn oorspronkelijke woorden waren, omdat ze hetzelfde punt maken. En dat is dat rijkdom geen voordeel is als het gaat om het binnengaan van het Koninkrijk van God. Als er al iets over te zeggen valt, dan is het dat rijkdom een belemmering is. Het is iets wat het moeilijker maakt, zelfs onmogelijk zonder Gods ingrijpen.

7

Petrus vraagt naar de beloning

En dus was de reactie van Petrus: ‘Wel, Heere, wij zijn geen rijke mannen. Wij hebben alles achtergelaten. U zei tegen deze man dat hij alles moest achterlaten, en dat deed hij niet. Maar wij wel. Dus ik ben gewoon een beetje nieuwsgierig. Hoe zal het voor ons aflopen? Wat halen wij uit deze hele zaak?’

Het is interessant dat Petrus inderdaad alles had achtergelaten zonder het antwoord te kennen op de vraag die hij nu stelde. Toen hij alles wat hij had achterliet, deed hij dat niet omdat Jezus hem aanlokkelijke beloften deed of bedreigingen uitte. Het was niet omdat Petrus dacht: ‘Wel, ik zal dit en dat krijgen, dus laat ik mijn netten achterlaten.’ Hij werd niet door eigenbelang gedreven, en hij liet alles wat hij had achter zonder zelfs maar te weten: ‘Wat zal dit later voor mij betekenen?’ Hij wist alleen dat Jezus hem riep, en hij gehoorzaamde.

Maar later vroeg hij zich, net als ieder ander, af: ‘Wel, ik ben hier toch wel een beetje nieuwsgierig naar. Ik breng een offer dat deze man niet bereid was te brengen. Komt het goed met mij? Zal het goed voor mij aflopen?’

Ik denk niet dat er iets mis mee is als christenen zich afvragen hoe de hemel is of wat de beloningen zullen zijn. Feit is dat ons daar niet veel over wordt verteld. De Bijbel vertelt ons niet erg veel over hoe wij zullen zijn of wat wij zullen krijgen voor alle offers die wij brengen. En we moeten bereid zijn die offers te brengen zonder het zeker te weten. We moeten door iets anders gemotiveerd worden dan alleen maar het berekenen van de voordelen voor onszelf. We reageren op God vanwege God, omdat we Zijn gezag erkennen en beseffen dat we Hem moeten volgen. Wat onze beloning zal zijn, is een overweging van ondergeschikt belang.

Nu spreekt Jezus wel over beloningen, en daarom lijkt er niets mis mee te zijn om over beloningen na te denken. Maar wanneer die de eerste overweging worden, zullen we beslissingen eerder uit eigenbelang nemen. En het is interessant dat Petrus en de andere discipelen al die tijd bij Jezus waren geweest, nadat ze eerder alles hadden achtergelaten om Hem te volgen, zonder dat hun specifiek was geleerd wat ze zouden hebben, wat ze uit deze hele zaak zouden halen. Dat betekent dat ze Hem dienden zonder dat hun op dat vlak specifieke prikkels waren geboden.

Maar Jezus vindt het niet erg om tegen hen te zeggen: 'Hier zit iets goeds voor jullie in.' Daarom zei Hij in vers 29 tegen hen:

Hij nu zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat er niemand is die huis of ouders of broers of vrouw of kinderen verlaten heeft om het Koninkrijk van God, die niet het veelvoudige zal terugontvangen in deze tijd, en in de wereld die komt, het eeuwige leven.

LUKAS 18:29-30

Interessant genoeg zegt Hij in Markus en Mattheüs niet: ‘vele malen meer.’ Wat zegt Hij dan?

En al wie huizen of broers of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers zal verlaten hebben omwille van Mijn Naam, die zal honderdvoudig ontvangen en het eeuwige leven beërven.

MATTHEÛS 19:29

8

De honderdvoudige beloning

Honderd keer zoveel. Sommige mensen voeren aan dat dit een principe is dat inhoudt: als je geld nodig hebt, geef dan geld, en God zal je honderd keer zoveel teruggeven. Alsof er een soort wiskundige verhouding bestaat tussen wat je opgeeft en wat je terugkrijgt. Je kunt dan berekenen: ‘Oké, ik heb duizend dollar nodig, dus kan ik maar beter tien dollar aan het Leger des Heils geven. Dan zal God mij de duizend dollar teruggeven die ik nodig heb. Het is honderd keer zoveel.’

Maar uit dit gedeelte kunnen we zien, omdat dit de parallelle passage is, dat Jezus met ‘honderdvoudig’ eenvoudigweg vele malen meer bedoelde. Honderd is een mooi rond getal. Het is een groot getal. Het is een werkelijk groot getal wanneer je het beschouwt als het rendement op een investering. Als Hij had gezegd: ‘Je krijgt tien keer zoveel’, dan zou bijna iedereen investeren in een plan dat duizend procent garandeert, tien keer de inleg. Maar Jezus maakt dat nog eens tien keer zo groot: honderdvoudig meer.

Nu bedoelt Hij dat niet als een exact getal, en Lukas onderkent dat. Hij zegt alleen maar: vele malen meer. Honderd is gewoon een rond getal. Het moet niet statistisch worden opgevat. En dat is natuurlijk ook het geval wanneer Jezus ergens anders zegt:

Toen kwam Petrus naar Hem toe en zei: Heere, hoeveel keer zal mijn broeder tegen mij zondigen en ik hem vergeven? Tot zevenmaal toe? Jezus zei tegen hem: Ik zeg u: niet tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zeven maal.

MATTHEÛS 18:21-22

Het is niet de bedoeling dat je dat wiskundig uitrekent. Het is een beeldende uitspraak: veel, veel meer dan je je zou voorstellen, veel meer dan je zelfs maar zou kunnen bijhouden.

Wat Hij hier zegt, is: “Je hebt misschien het gevoel dat je alles hebt achtergelaten, Petrus, en je hebt misschien het gevoel dat je daardoor de verliezer bent. Maar in feite ben je de winnaar, want in de rest van je leven zul je veel meer terugontvangen dan wat je hebt achtergelaten. En je krijgt er ook nog eeuwig leven bij.”

Wat bedoelt Hij nu wanneer Hij zegt dat je in deze tegenwoordige tijd vele malen meer zult ontvangen? Wel, het kan eenvoudigweg een uitspraak zijn die gemakkelijk te berekenen zou zijn: alle manieren waarop God je van voedsel en onderdak en de dingen die je nodig hebt zal voorzien. Uiteindelijk zal dat op den duur veel meer zijn dan wat je al hebt opgegeven. Het betekent niet dat je honderd huizen zult hebben, maar misschien krijg je de gelegenheid om in de huizen van honderd andere mensen te verblijven. Want in het lichaam van Christus beschouwde niemand zijn bezittingen als zijn eigendom. Ze hadden alles gemeenschappelijk. Je had één huis dat je opgaf, maar nu is elk huis in het Koninkrijk van jou. Het is een plek waar je kunt verblijven. Iedere christen zal je in huis nemen. Iedereen zal een broer of zus of vader of moeder voor je zijn. Je hebt een nieuwe familie, en die is honderd keer groter dan wat je hebt opgegeven.

Het kan zijn dat Hij dat bedoelt. Hoe dan ook, Hij zegt wel dat je niet armer zult worden doordat je alles hebt achtergelaten. Uiteindelijk zul je beter af zijn, en vooral omdat je in het volgende leven eeuwig leven zult hebben, naast de dingen die je in deze tijd ontvangt.

9

Gods vergoeding voor wie alles opgeeft

Ik wil hier ook op wijzen: er zijn mensen die zeggen dat je God ertoe kunt brengen je geld te geven door zelf iets te geven, en dat Hij je dan wel honderdvoudig moet teruggeven. Jezus heeft niet gezegd dat iedereen die een denarius heeft gegeven, een denarius terug zal krijgen. Hij sprak over degenen die alles hebben achtergelaten: huizen, landerijen, familie. Dit gaat niet over mensen die een symbolische bijdrage geven om honderd keer zoveel terug te krijgen. Hij zegt veeleer dat degenen onder jullie die alles hebben achtergelaten, behoren tot een categorie mensen die in zeer ruime mate Gods zegen zullen ontvangen. Je zult veel meer broers en zussen hebben, een veel grotere familie in het Koninkrijk van God dan wat je hebt achtergelaten, en meer huizen die tot je beschikking staan.

Dit is waar. Ik heb gemerkt dat het waar is. In de jaren dat ik in de bediening ben, heb ik in zeker tientallen huizen verbleven. Mensen hebben mij in huis genomen. Ze geven me een kamer. Ze geven me te eten, enzovoort, omdat we werkelijk een familie zijn. Sommige van deze mensen ontmoet ik pas wanneer ze mij in huis nemen. Maar tegen de tijd dat ik vertrek, is het duidelijk dat ik welkom ben in hun huis.

Petrus heeft zeker gemerkt dat dit waar is, net als de apostelen. Ongetwijfeld wilden de christenen hen overal waar ze naartoe reisden in huis nemen. Dus als je een huis hebt achtergelaten, heb je nu honderden huizen. Als je een familie hebt achtergelaten, heb je nu een veel grotere familie. God zal je bij deze overeenkomst niet als verliezer uit de bus laten komen. Als je iets voor God opgeeft, of beter gezegd, als je alles voor God opgeeft, zul je merken dat wat Hij je teruggeeft uiteindelijk veel meer is dan wat je in de eerste plaats hebt opgegeven.

In Mattheüs voegt Jezus daar nog iets aan toe. Hij zegt:

En Jezus zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat u die Mij gevolgd bent, in de wedergeboorte, als de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, ook zult zitten op twaalf tronen en de twaalf stammen van Israël zult oordelen.

MATTHEÛS 19:28

Dit staat in de parallelle passage in Mattheüs 19, maar Lukas noemt het niet, dus daar zullen we niet op ingaan.

10

Jezus voorzegt Zijn lijden en opstanding

Nu vers 31:

En Hij nam de twaalf bij Zich en zei tegen hen: Zie, wij gaan naar Jeruzalem en alles wat geschreven is door de profeten zal aan de Zoon des mensen volbracht worden. Want Hij zal aan de heidenen worden overgeleverd en bespot worden en smadelijk behandeld en bespuwd worden. En zij zullen Hem doden, nadat zij Hem geGESELD hebben en op de derde dag zal Hij weer opstaan. Zij begrepen echter niets van deze dingen en dit woord was voor hen verborgen en zij begrepen niet wat er gezegd werd.

LUKAS 18:31-34

Hoewel Hij tweemaal eerder hetzelfde tegen hen had gezegd, begrepen ze het nog steeds niet. Hij had hun diezelfde feiten al bij Caesarea Filippi verteld. Daarna had Hij dezelfde dingen tegen hen gezegd toen ze van de berg van de verheerlijking afkwamen. Nu is dit de derde keer dat Hij hun deze informatie geeft. Ze hebben het drie keer gehoord, maar ze weten nog steeds niet waar Hij het over heeft.

Dit betekent dat de gebeurtenissen hen toch nog verrasten, hoewel Jezus al deze dingen had voorzien. Toen Jezus stierf, wisten ze niet dat dit zou gebeuren. Toen Hij uit de dood opstond, wisten ze niet dat dit zou gebeuren, hoewel Hij het had voorzien, want er staat dat deze dingen voor hen verborgen waren.

Zeker niet door Jezus. Jezus verborg die dingen niet. Hij zei ze ronduit. Iets in hen verhinderde dat ze het zagen. Hun ogen waren op de een of andere manier verblind. Hun verstand was verduisterd. Misschien kwam dat door alle vooronderstellingen die ze hadden. Ze geloofden dat ze op dat moment meeliftten op de aanzwellende golf van het komende Koninkrijk. Jezus zou de Romeinen verdrijven. Hij zou regeren. Alle volken zouden komen en Israël eren. Dat waren de verwachtingen die de Joden van de Messias hadden. De discipelen waren er volkomen van overtuigd dat Jezus de Messias was, dus ze hadden alle reden om te denken dat deze dingen nu gebeurden.

Het idee dat de Messias zou sterven en weer zou opstaan, strookte eenvoudigweg niet met hun vooronderstellingen. Dus toen Hij het zei, ging het gewoon langs hen heen, omdat het niet in hun denkkader paste. God kan iets heel duidelijk in Zijn Woord zeggen, terwijl het gewoon langs iemand heen gaat omdat die een ander denkkader heeft en al andere interpretaties heeft aanvaard. Wat Hij zei, past daar niet in, maar ze weten niet dat het er niet in past. Ze denken gewoon: 'Ik weet niet wat dat betekent. Ik weet niet wat Hij daarmee bedoelt. Het kan zeker niet betekenen wat Hij lijkt te zeggen, want zo zitten de dingen nu eenmaal niet in elkaar.'

Zo zijn sommige christenen volgens mij met hun eigen theologie. Ze zijn zo sterk verknocht aan een theologisch systeem dat ze een Schriftgedeelte dat dit duidelijk tegenspreekt niet begrijpen wanneer ze het zien. Het is voor hen verborgen — niet verborgen door God, maar door hun eigen vooroordelen, door hun eigen onvermogen om van gedachten te veranderen of om nieuwe informatie in hun bredere geloofssysteem op te nemen. De discipelen vertonen precies die eigenschap in dit gedeelte, zoals veel discipelen die eigenschap tegenwoordig nog steeds vertonen — niet ten aanzien van hetzelfde onderwerp, maar ten aanzien van andere dingen die de Bijbel heel duidelijk zegt.

11

De blinde roept om genezing

Het gebeurde nu toen Hij dicht bij Jericho kwam, dat een zekere blinde aan de weg zat te bedelen. En toen hij de menigte voorbij hoorde gaan, vroeg hij wat er aan de hand was. En zij vertelden hem dat Jezus de Nazarener voorbijging. En hij riep en zei: Jezus, Zoon van David, ontferm U over mij!

LUKAS 18:35-38

En zij die vooraan liepen, bestraften hem, opdat hij zou zwijgen. Hij echter riep des te meer: Zoon van David, ontferm U over mij!

LUKAS 18:39

Door zijn uitbundige gebed veroorzaakte hij opschudding.

‘Zoon van David’ is een uitdrukking die Messias betekent. Hij belijdt dus zijn overtuiging dat Jezus de Messias was.

Jezus nu bleef staan en beval dat men hem naar Hem toe zou brengen en toen hij dichtbij gekomen was, vroeg Hij hem: Wat wilt u dat Ik voor u doen zal? En hij zei: Heere, dat ik ziende mag worden.

LUKAS 18:40-41

Het is interessant dat Jezus blijkbaar niet wist dat hij dat wilde. Hier is een man die duidelijk blind is. Ze moeten hem bij de hand leiden om hem bij Jezus te brengen. Jezus zou weten dat hij blind is. Hij zou weten dat hij genezen wil worden. Maar Hij laat hem er specifiek om vragen. ‘Ik heb zo’n vermoeden dat Ik weet wat je wilt. Sterker nog, Ik weet wat je wilt. Maar Ik laat het je vragen, zodat wat Ik doe een specifiek antwoord op jouw gebed zal zijn.’

Jezus zei:

Word dan aan hen niet gelijk, want uw Vader weet wat u nodig hebt, voordat u tot Hem bidt.

MATTHEÛS 6:8

Soms vatten mensen dat op en zeggen ze: ‘Nou, waarom zouden we dan überhaupt de moeite nemen om te bidden? Als God weet wat we nodig hebben voordat we het vragen, waarom voorziet Hij er dan niet gewoon in?’ Het antwoord lijkt te zijn dat Hij op gebed wil reageren.

Waarom zou Hij dat willen? Misschien doet het Hem genoeg om ons specifiek om dingen te horen vragen. Het is onze manier om onze afhankelijkheid van Hem in woorden uit te drukken. Het is nederig om hulp te vragen, om iemand iets te vragen. Trotse mensen vragen anderen niet graag om hulp of bijstand. Vragen is vernederend. Misschien wil God graag dat we ons vernederen en vragen.

Sterker nog, misschien wil Hij juist dat we erom vragen, zodat we het als een rechtstreeks antwoord op onze gebeden kunnen zien wanneer Hij erin voorziet. Als er gewoon in de loop van de gebeurtenissen in dingen voor ons werd voorzien en we er nooit voor hadden gebeden — en eerlijk gezegd gebeurt dat met sommige dingen ook — zouden we ze misschien niet specifiek herkennen als bijzondere blijken van Gods barmhartigheid. Dat is ongetwijfeld de reden waarom we vaak vergeten dat alles waarvan we genieten bijzondere blijken van barmhartigheid zijn. We vinden ze gewoon vanzelfsprekend.

We hebben er niet om gevraagd. We zijn in een vrij land geboren. We zijn geboren op een plaats waar welvaart is, schoon water, sanitair binnenshuis, voedsel dat veilig is om te eten en vrede binnen onze grenzen. We zijn hierin geboren. We hebben er niet eens om gevraagd. Soms vergeten we misschien:

Elke goede gave en elk volmaakt geschenk is van boven en daalt neer van de Vader der lichten, bij Wie er geen verandering is, of schaduw van omkeer.

JAKOBUS 1:17

Maar die vergissing kunnen we niet maken wanneer we specifiek om iets vragen en het ons wordt gegeven. Dan zeggen we: 'Er is een God.' Dus God, Die in dingen voor ons kan voorzien en dat vaak ook doet zonder dat we er zelfs maar om vragen, wacht vaak tot we er specifiek om vragen. Wanneer Hij dan in dat specifieke voorziet, kunnen we het verband niet missen: 'Dit is gebeurd omdat ik juist hierom heb gevraagd.'

Het versterkt ons geloof in God. Het vergroot onze waardering voor God, omdat we het herkennen als Zijn vrijgevigheid tegenover ons. Andere dingen die evenzeer uit Zijn vrijgevigheid voortkomen, zien we niet zo duidelijk, omdat we er niet om hebben gevraagd. Ze maken eenvoudigweg deel uit van onze leefomgeving.

Hij weet duidelijk wat deze man wil. Maar Hij zegt: 'Wat wil je? Vraag het Mij heel specifiek. Ik wil je het horen vragen.'

Hij zei: 'Ik wil kunnen zien, Heere. Ik wil mijn gezichtsvermogen terugkrijgen.'

12

Onmiddellijke genezing en navolging

En Jezus zei tegen hem: Word ziende. Uw geloof heeft u behouden.

LUKAS 18:42

Merk op dat ‘gered’ hier waarschijnlijk verwijst naar het geven van datgene waarom hij vroeg: hij werd gered uit een toestand van blindheid. ‘Gered’ is in de Schrift een heel algemene term. Het kan betekenen dat iemand gered of bevrijd wordt, en nog andere dingen naast wat wij normaal gesproken onder gered worden verstaan, hoewel het dat natuurlijk ook betekent. Vanwege zijn geloof was hij ongetwijfeld ook in de belangrijkste betekenis gered. Maar in dit geval zegt Hij misschien: ‘Je gezichtsvermogen heeft je uit je benarde toestand van blindheid gered.’

En onmiddellijk werd hij ziende, en hij volgde Hem, terwijl hij God verheerlijkte. En al het volk gaf God de eer, toen het dat zag.

LUKAS 18:43

Daar heb je opnieuw dat ‘onmiddellijk’. Lukas gebruikt ‘onmiddellijk’ soms. Markus gebruikt het nog vaker. In zijn eerste hoofdstuk gebruikt Markus het ongeveer om de twee verzen. Alles gebeurt onmiddellijk. Maar waar het hier natuurlijk om gaat, is dat deze man niet geleidelijk over een langere periode herstelde. In dat geval hadden mensen de genezing misschien aan Jezus toegeschreven, terwijl die na verloop van tijd mogelijk ook zonder Jezus had plaatsgevonden. Het gebeurde onmiddellijk nadat Hij het gezegd had. Daardoor was het onmogelijk om het bevel van Christus los te zien van het resultaat.

We lezen niet dat iedereen die door Jezus genezen werd, Hem daarna volgde. Jezus genas heel veel mensen, en we hebben er geen verslag van dat zij Hem volgden. In dit specifieke geval staat dat deze man een volgeling van Christus werd. Dat is waarschijnlijk de reden waarom Markus de naam van de man werkelijk kende.

13

Bartimeüs en de twee blinden

Als je naar de parallel in Markus hoofdstuk 10 kijkt: Markus schreef natuurlijk pas veel later. In hoofdstuk 10, vers 46 staat:

En zij kwamen in Jericho. En toen Hij en Zijn discipelen en een grote menigte Jericho uitgingen, zat de zoon van Timeüs, Bartimeüs, de blinde, aan de weg te bedelen.

MARKUS 10:46

Deze blinde man krijgt in Markus een naam. Bij Lukas krijgt hij die niet. Maar Markus kende de man waarschijnlijk, of in elk geval kenden de christenen in de gemeente hem. Aangezien hij inderdaad een volgeling van Jezus werd, waren hij en zijn verhaal naar alle waarschijnlijkheid bekend in de vroege gemeente. Zijn naam was bekend.

Van maar heel weinig mensen die Jezus geneest, wordt de naam genoemd. Maar wanneer er wel een naam wordt genoemd, is dat vrijwel zeker omdat het later bekende mensen werden, die in de gemeente bij naam bekendstonden. Dit is hun verhaal over het moment waarop zij Jezus ontmoetten.

Het is nogal interessant dat Bartimeüs ‘zoon van Timeüs’ betekent. Bar betekent ‘zoon van’, dus Bartimeüs betekent ‘zoon van Timeüs’. Maar Markus zegt: ‘De blinde Bartimeüs, de zoon van Timeüs.’ Dat is dubbelop. Maar hij gaat ervan uit dat zijn heidense lezers, die geen Hebreeuws kennen, niet weten dat Bartimeüs ‘zoon van Timeüs’ betekent. Daarom zegt hij in feite: ‘Deze man die wij Bartimeüs noemen, was de zoon van iemand die Timeüs heette.’

Het is net als bij Bartolomeüs. Bartolomeüs betekent ‘zoon van Tolomeüs’. In de Schrift had hij ook nog een andere naam, Nathanaël. Maar Bartolomeüs schijnt de naam te zijn geweest waarmee ze hem aanspraken. Mijn schoonfamilie heet bijvoorbeeld Peterson, wat in feite ‘zoon van Peter’ betekent, en soms worden mensen bij hun achternaam genoemd. Blijkbaar werd deze man gewoonlijk bij zijn achternaam genoemd: Bartimeüs, zoon van Timeüs.

Maar waar het mij om gaat, is dat alleen Markus zijn naam noemt. Dat kan betekenen dat Markus en de mensen met wie hij verbonden was, deze man goed genoeg kenden om zijn naam te noemen. Noch Mattheüs, noch Lukas noemt zijn naam. Mattheüs doet zelfs iets wat een beetje verrassend is. Hij zegt dat daar twee blinde mannen waren. Daarvoor vinden we bij Markus of Lukas geen enkel bewijs, maar Mattheüs 20:29 zegt:

En toen zij Jericho uit gingen, volgde een grote menigte Hem.

MATTHEÛS 20:29

Het verhaal gaat verder en Hij geneest hen allebei.

Waarom noemen Markus en Lukas er maar één, terwijl er twee waren? Er waren er zonder twijfel twee. Maar mogelijk werd een van hen, en de ander niet, een volgeling van Jezus. Degene die dat wel werd, is Bartimeüs. Omdat hij een bekend lid van de gemeente werd, vertellen Markus en Lukas zijn verhaal. Dit is namelijk niet alleen het verhaal van hoe hij genezen werd, maar ook van hoe hij een volgeling van Jezus werd. Het is zijn getuigenis over zijn ontmoeting met Jezus en hoe hij bij de gemeente kwam.

Omdat een van hen misschien als gevolg hiervan geen volgeling van Christus werd, wordt hij niet genoemd. Er wordt niet ontkend dat hij erbij was; hij wordt eenvoudigweg niet genoemd. Zijn verhaal is voor Markus en Lukas niet zo belangrijk, omdat hij geen volgeling van Christus werd zoals Bartimeüs dat wel werd. Dat is mijn veronderstelling.

14

De verschillende verslagen over Jericho

Er is een probleem dat opgelost moet worden. Dit is een van de gevallen waarin mensen denken dat zij een tegenstrijdigheid in de Schrift vinden. Als je naar Mattheüs 20:29, Markus 10:46 en ons gedeelte in Lukas kijkt, zegt Mattheüs:

Toen ze uit Jericho vertrokken.

Toen Hij Jericho verliet, ontmoette Hij deze blinde mannen. Jezus was al in Jericho geweest en ontmoette deze mensen toen Hij de stad verliet. In de weergave van Lukas lezen we echter in hoofdstuk 18, vers 35:

Het gebeurde nu toen Hij dicht bij Jericho kwam, dat een zekere blinde aan de weg zat te bedelen.

LUKAS 18:35

Daar trof Hij de blinde man.

Mattheüs zegt dus dat het gebeurde toen Hij uit Jericho vertrok. Jezus was al in Jericho geweest en ontmoette deze mensen toen Hij de stad verliet. Lukas zegt dat het gebeurde toen Hij dicht bij Jericho kwam, toen Hij Jericho naderde. Dat is dus anders.

Maar kijk naar wat Markus in Markus 10:46 zegt:

Toen kwamen ze in Jericho, en toen Hij met Zijn leerlingen Jericho verliet, ontmoette Hij hem. Mattheüs noemt alleen dat Hij Jericho verliet, Lukas alleen dat Hij naar Jericho toe ging, en Markus noemt beide. Hij ging Jericho binnen, en toen Hij vertrok, ontmoette Hij deze mannen.

Het is moeilijk om precies te weten hoe deze verschillen tussen de verslagen zijn ontstaan. Maar het is duidelijk dat dit hetzelfde verslag is. Het is duidelijk dat het hetzelfde verhaal is. Dit is op verschillende manieren verklaard. Eén suggestie is dat deze mannen, toen Jezus Jericho naderde, langs de weg zaten die de stad in leidde en tot Jezus riepen. Maar Hij ging vervolgens Jericho binnen zonder hen te genezen. Tegen de tijd dat Hij de stad verliet, waren zij om de stad heen of door de stad heen gegaan en wachtten ze Hem op toen Hij naar buiten kwam. Toen Hij naar buiten kwam, kwam Hij hen opnieuw tegen. Dit is één manier om deze dingen met elkaar in overeenstemming te brengen. Terwijl Hij Jericho binnenging, riepen deze twee mannen tot Hem, maar Hij genas hen pas toen Hij de stad uitging. Misschien was het zelfs de volgende dag of zo dat Hij hen opnieuw tegenkwam. Het is een manier om het probleem op te lossen. Het komt misschien wat gekunsteld over, maar het is niet onmogelijk. Markus noemt tenslotte zowel Zijn binnengaan als Zijn buitengaan in

verband hiermee. Maar hij vermeldt wel dat Jezus hen genas toen Hij naar buiten ging. Hij ontkent niet dat Hij hen op een eerder moment om barmhartigheid had horen roepen toen Hij naar binnen ging. We weten het dus niet zeker.

15

Twee Jericho's en schijnbare tegenspraak

Een verklaring die soms wordt gegeven, is dat Jericho een aantal keren verwoest en herbouwd is. Jericho is een van de oudste steden ter wereld, een van de alleroudste. De stad is in verschillende perioden op meer dan één plaats gebouwd. Daarom zijn er nu op twee verschillende plaatsen ruïnes van Jericho. Sommigen zeggen dat Jezus het ene Jericho verliet en het andere Jericho naderde. Hij kwam deze mannen dan in feite tussen de twee Jericho's tegen. Dus wanneer Markus en Mattheüs zeggen dat Jezus deze mensen tegenkwam toen Hij Jericho verliet, en Lukas zegt dat het gebeurde toen Hij Jericho naderde, spreken Mattheüs en Markus over het ene Jericho en spreekt Lukas over het andere Jericho.

Ook dit kan erg gekunsteld overkomen. Het lijkt misschien tegen je intuïtie in te gaan. Maar de waarheid is dat het een mogelijkheid is. De eerlijkste waarheid is dat we het niet weten. We weten niet waarom er een verschil tussen deze verslagen bestaat. Maar het is mogelijk om antwoorden te bedenken die steekhoudend zijn. Dit is bijna een les in hoe je omgaat met passages in de evangeliën die elkaar lijken tegen te spreken. In bijna elk geval is er een redelijk antwoord. Soms zijn er twee mogelijke antwoorden, en soms zelfs meer dan twee. We hoeven niet te weten welk antwoord het juiste is om de tegenstrijdigheid op te lossen. Het feit dat er één passend antwoord is, of meer dan één, is genoeg. Het is voor ons niet nodig om te weten welke verklaring uitlegt waarom deze afwijking er is. Maar niemand kan beweren dat hier noodzakelijkerwijs sprake is van een tegenspraak.

Bijna alle geleerden geloven tenslotte dat sommige van deze schrijvers elkaar kenden of toegang hadden tot elkaars geschriften. De meesten denken dat Markus als eerste schreef en dat Mattheüs en Lukas toegang hadden tot Markus. Als dat zo is, zou het onwaarschijnlijk zijn dat zij elkaar zouden tegenspreken. Misschien beschrijven zij een ander aspect van een andere dag. Hij ging op de ene dag Jericho binnen, kwam er

op een andere dag uit en ontmoette deze mannen op beide plaatsen. Of er waren twee Jericho's. We kunnen niet beslissen welke van deze mogelijkheden het was. Het is ook niet absoluut noodzakelijk dat we weten welke verklaring het beste werkt. Maar omdat we zien dat er aannemelijke verklaringen zijn, zelfs meer dan één, verliest elke beschuldiging dat deze mannen elkaar tegenspraken haar geldigheid.

Nu we het over Jericho hebben, staat er in hoofdstuk 19:

16

Zacheüs klimt in de vijgenboom

En Jezus kwam Jericho binnen en ging erdoorheen. En zie, er was een man van wie de naam Zacheüs was, en hij was oppertollenaar en hij was rijk. En hij probeerde te zien wie Jezus was, maar het lukte hem niet vanwege de menigte, omdat hij klein van persoon was.

LUKAS 19:1-3

Voor zover ik me kan herinneren, is dit waarschijnlijk de enige persoon in het Nieuwe Testament van wie ons de lengte wordt verteld. Maar voor het verhaal is dat van belang, want blijkbaar stonden de mensenmassa's langs de straten en was iedereen langer dan hij. Hij kon niet over hun hoofden heen kijken, maar hij was niettemin vastbesloten Jezus te zien.

En na vooruitgelopen te zijn, klom hij in een wilde vijgenboom om Hem te zien, want Hij zou daar voorbijkomen.

LUKAS 19:4

En toen Jezus bij die plaats kwam, keek Hij op, zag hem en zei tegen hem: Zacheüs, haast u en kom naar beneden, want heden moet Ik in uw huis verblijven. En hij haastte zich en kwam naar beneden en ontving Hem met blijdschap. En allen die het zagen, morden onder elkaar en zeiden: Hij is bij een zondige man binnengegaan om daar Zijn intrek te nemen.

LUKAS 19:5-7

De man was een tollenaar, een belastinginner, en daardoor een maatschappelijke buitenstaander.

Zacheüs nu ging staan en zei tegen de Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik aan de armen, en als ik van iemand iets heb afgeperst, geef ik dat vierdubbel terug. Toen zei Jezus tegen hem: Heden is dit huis zaligheid ten deel gevallen, omdat ook deze een zoon van Abraham is. Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.

LUKAS 19:8-10

17

Jezus noemt Zacheüs bij zijn naam

Dit is een bekend zondagsschoolverhaal. Het is een waargebeurd verhaal, maar het is een verhaal dat we op de zondagsschool leren, omdat er iets aandoenlijks is aan dit kleine mannetje dat zo vastbesloten is Jezus te zien dat hij in een boom moet klimmen. Kleine kinderen houden van dat beeld en horen daar graag over. ‘Zacheüs was een heel klein mannetje, een heel klein mannetje was hij. Hij klom in een wilde vijgenboom, want hij wilde de Heere zien.’ Dat is een zondagsschoolliedje.

Voor sommigen van ons wordt het zo vertrouwd dat we er bijna aan voorbijgaan en zeggen: ‘O ja, dat verhaal herinner ik me. Laten we verdergaan met iets anders.’ Toch heeft het verhaal enkele interessante en belangrijke kenmerken. Het is natuurlijk weer

een geval waarin Jezus bevriend raakt met iemand die een zondaar is, iemand die een verstotene is. Maar in die zin is het niet uniek. Er zijn veel verhalen waarin Jezus opkomt voor iemand die een zondaar is of om een andere reden verstoten wordt, en dit is er één van.

Er zijn nog enkele andere interessante kenmerken. Hij zag de man boven in de boom en wist dat hij kennelijk behoorlijk vastbesloten was om Jezus te zien en zich een bepaald oordeel over Jezus te vormen. Blijkbaar had hij al een hoge dunk van Jezus, hoog genoeg om in een boom te klimmen zodat hij Hem kon zien. Dat is meer iets wat een kind zou doen, maar hier is het een klein mannetje. Hij wilde Jezus zo graag zien dat hij zich als een kind gedraagt en in een boom klimt.

Maar Jezus kijkt omhoog, noemt hem bij zijn naam en zegt: 'Zacheüs.' We zouden kunnen denken dat Jezus, omdat Hij God is, ieders naam kent. Natuurlijk kende Hij de naam van de man. Misschien zou Zacheüs ervan onder de indruk zijn dat Hij hem bij zijn naam noemde: 'U moet wel God zijn', of zoiets. Er is hierin echter niets wat erop wijst dat Jezus zijn naam op bovennatuurlijke wijze kende. Het is mogelijk dat dit zo was, maar er gebeurt ook meer in het verhaal dan er is opgetekend. Het wordt heel beknopt verteld.

Het is niet onvoorstelbaar. Sterker nog, het is niet eens onwaarschijnlijk dat andere mensen omhoogkeken toen Jezus bij de plek kwam waar de boom stond, omhoogkeek en zag dat daar een man zat. Zij zeiden misschien: 'Wat doet Zacheüs daarboven?' Jezus kan gemakkelijk hebben gehoord hoe de mensen mompelden: 'Kijk eens waar Zacheüs zit.' Uit het feit dat Jezus hem Zacheüs noemt, weten we niet dat Hij dit op bovennatuurlijke wijze wist. De mensen kenden Zacheüs goed en zullen ongetwijfeld tegen elkaar hebben gezegd: 'Kijk eens. Zacheüs zit in de boom.'

18

Jezus eet bij een verstoten tollenaar

Maar wat interessant is, is dat Jezus Zichzelf bij hem uitnodigde voor het eten. Hij wachtte niet tot Hij uitgenodigd werd. Hij ging met Zacheüs om alsof Jezus zijn Heere was, alsof Hij hem instructies kon geven en kon verwachten dat die werden opgevolgd.

Het was alsof Zacheüs al in Zijn heerschappij geloofde en hem gezegd kon worden: ‘Jij ontvangt Mij vanavond als gast.’ Dat kun je doen als je een relatie hebt met mensen die ervan uitgaan dat ze geacht worden alles te doen wat je zegt.

Het lijkt erop dat Jezus ervan uitgaat dat deze man Hem als de Heere erkent en daarom niet afgeschrikt zal worden doordat Hij Zichzelf bij hem thuis uitnodigt. Het feit dat Zacheüs naar beneden kwam en Hem met blijdschap ontving, betekent dat hij geen aanstoot nam aan de vrijpostigheid van Jezus toen Hij zei: ‘Jij moet Mij te eten geven. Ik heb een middagmaaltijd nodig. Ik maak gebruik van jouw huis. Je vrouw gaat vandaag voor Mij koken.’ Dat is onbeschoft om te zeggen, tenzij je een bepaalde veronderstelling hebt over de relatie die je met deze persoon hebt: dat diegene jou erkent als degene die bepaalt wat er gaat gebeuren. Jij bent degene die zegt wat er gaat gebeuren, en zij zeggen: ‘Ja, meneer. Ja, Heere.’ Zacheüs had zich daar blijikbaar al toe verbonden, want hij deed zonder vragen precies wat Jezus zei.

Hierdoor kreeg Jezus kritiek, omdat Hij opnieuw omging met de verkeerde soort mensen, in dit geval een tollenaar. Het kon Jezus niets schelen. Jezus nam kritiek op de koop toe wanneer Hij het juiste deed. Waarschijnlijk vond Hij het niet prettig dat mensen kritiek uitten, omdat het liet zien hoe verkeerd hun denkwijze was. Maar Hij schaamde Zich nooit voor de keuzes die Hij maakte om om te gaan met mensen die verstoten waren. In dat opzicht is Jezus ongetwijfeld een voorbeeld dat christenen niet vaak volgen. Wij zijn ons er namelijk vaak sterk van bewust wat mensen van ons denken, met wie we omgaan, enzovoort. Jezus is in dat opzicht niet zoals wij, en het is duidelijk dat wij meer zoals Hij zouden moeten zijn.

De mensen zeiden:

Jezus is te gast gegaan bij een man die een zondaar is.

We lezen dat zij dit zeiden, maar we lezen niet dat Jezus antwoordde. Het is bijna alsof Jezus het negeerde. Hij negeerde de kritiek. Hij deed het juiste en het kon Hem niets schelen wat de mensen zeiden.

Toen stond Zacheüs op en zei:

Kijk, Heer, ik geef de helft van mijn bezit aan de armen, en als ik iemand door een valse beschuldiging iets heb afgenomen, geef ik het viervoudig terug.

19

Zacheüs vergoedt zijn bedrog

Onder de wet van Mozes moest je, als je iemands lam stal en betrappt werd, het viervoudig vergoeden: vier lammeren voor één lam. Als het een rund was, moest je vijf runderen voor één rund vergoeden. Op kleine diefstallen stonden lichtere straffen dan op het stelen van grote dingen, maar er stonden wel straffen op. Bekering wordt zichtbaar in daden. In dit specifieke geval neemt hij vrijwillig het besluit om schadevergoeding te geven.

Hij wachtte niet tot hij voor de rechter werd gedaagd en een rechter zei: ‘Je moet het viervoudig terugbetalen.’ Waarschijnlijk kon zelfs niemand bewijzen dat hij gestolen had. De tollenaars konden belasting innen tegen een tarief waarvan niemand kon controleren of dat werkelijk het bedrag was dat zij verschuldigd waren. De Romeinen namen deze mannen in dienst en eisten dat zij bij ieder een bepaald bedrag inden en dat aan de Romeinen afdroegen. Maar behalve de tollenaar wist niemand hoeveel dat bedrag was. Hij was de overheidsfunctionaris. Hij wist het. Hij had de administratie. Hij kon zijn eigen commissie zo hoog maken als hij maar wilde, en niemand zou het weten. Veel van deze tollenaars zetten mensen echt af, en dat is een van de redenen waarom zij zo gehaat werden. Zij werden ook gehaat omdat zij samenwerkten met de vijand, de Romeinen. Maar zij werden ook gehaat omdat zij misbruik maakten van hun macht en zichzelf op oneerlijke wijze verrijkten ten koste van hun eigen landgenoten.

Zacheüs erkent kennelijk dat dit bij hem het geval was. Hij zegt:

‘Als ik dat heb gedaan’ — maar hij bedoelt: ‘Ik weet dat ik het gedaan heb.’ Wat hij bedoelt, is: ‘In elk geval waarin dit zo is, ga ik het viervoudig terugbetalen. Ze kunnen niet voor elkaar krijgen dat de rechter mij veroordeelt, maar ik doe dit vrijwillig, omdat ik dit wil doen. Ik wil het goedmaken. Ik wil iedereen die ik benadeeld heb schadeloosstellen. En daarnaast geef ik de helft van wat ik heb weg.’

20

Bekering en redding van Zacheüs

Jezus zei dat dit goed was. Hij zei tegen de rijke jongeman dat hij alles moest weggeven, maar Zacheüs zou maar de helft weggeven en schade vergoeden voor de misdrijven die hij had begaan, en Jezus zei dat dit genoeg was. Hij zei dat dit huis redding had ontvangen. Jezus wist dat deze man zich had bekeerd, omdat hij vrijwillig wilde goedmaken wat hij verkeerd had gedaan.

Schadeloosstelling is iets wat christenen misschien moeten overwegen als een uitwerking van bekering, omdat onze zonden andere partijen vaak een of andere blijvende schade hebben berokkend. Niet altijd. Sommige van onze zonden doen niemand rechtstreeks pijn; ze doen alleen God pijn. Meestal kunnen we niets doen om dat ongedaan te maken. Maar in elk geval waarin onze zonden andere partijen werkelijk schade hebben berokkend op een manier die hersteld kan worden, zal iedereen die zich werkelijk bekeert in zijn hart het verlangen hebben om terug te geven wat iemand anders door bedrog is ontnomen. Het verlangen van deze man om de schade te vergoeden, was het bewijs dat zijn hart veranderd was.

Jezus zei tegen hem:

Vandaag is dit huis gered, want ook hij is een zoon van Abraham.

Hij is ook een van Gods mensen. Hoewel hij gevallen en verloren was, is hij teruggewonnen. Een zoon van Abraham is iemand die oorspronkelijk aan God toebehoorde door het verbond met Abraham. Deze man is iemand die God was kwijtgeraakt. Hij is een zoon van Abraham, maar hij was afgedwaald. En Hij zegt:

Zacheüs nu ging staan en zei tegen de Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik aan de armen, en als ik van iemand iets heb afgeperst, geef ik dat vierdubbel terug. Toen zei Jezus tegen hem: Heden is dit huis zaligheid ten deel gevallen, omdat ook deze een zoon van Abraham is. Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.

LUKAS 19:8-10

21

Verloren mensen blijven mensen

Wat Hij zegt, is dat deze man niet een of andere minderwaardige soort was. Hij was geen onmenselijk wezen, zoals de andere Joden hem zagen. Hij was een van hen. Hij was net als zij, maar hij was de verkeerde kant op afgedwaald. Dat vergeten we soms wanneer we mensen zien die echt afschuwelijk zijn. Neem iemand als Adolf Hitler of Charles Manson, of iemand van dat soort. We zien hen alleen als het afschuwelijke wezen dat ze zijn of geworden zijn. God ziet ieder van hen als iemand die niet altijd zo was. Het zijn mensen zoals wij. Ze zijn als kleine baby's geboren, net zoals jij als kleine baby bent geboren. Ze zijn niet geboren terwijl ze mensen vermoordden. Ze zijn zelfs niet geboren met het verlangen om dat te doen.

Er is iets gebeurd. Er is iets in hen gebroken. Er is iets misgegaan. Ze hebben verkeerde beslissingen genomen, en waarschijnlijk hebben ze daarna steeds weer verkeerde beslissingen genomen. Uiteindelijk zijn ze echt afschuwelijke, goddeloze mensen geworden. Maar God ziet deze man, die door zijn omgeving als een afschuwelijk mens wordt beschouwd, als een kind van Abraham, net als de anderen. Als zodanig behoort hij God toe, en er is alle reden om te erkennen dat hij iets is wat God is kwijtgeraakt en wat ooit van Hem was.

Zo is het ook wanneer we mensen zien die gebroken zijn. Een van de grote kwesties in de evangelische kerk van tegenwoordig, hoewel ik denk dat het niet zo'n grote kwestie is als mensen denken, is de houding van evangelischen tegenover homoseksuelen. Wanneer ik zeg dat ik niet denk dat het zo'n grote kwestie is als mensen denken, bedoel ik dat veel mensen denken dat de kerk erg hard is tegenover homoseksuelen. Ik ben eigenlijk nog nooit een gemeente tegengekomen die dat is. Ik denk niet dat ik christenen ken die werkelijk hard zijn tegenover homoseksuelen. Maar ik weet wel dat christenen nog steeds enige moeite met hen hebben.

Dat homoseksuelen er openlijk voor uitkomen en als groep in onze samenleving zichtbaar zijn, is nog altijd vrij nieuw, in elk geval binnen het leven van oudere mensen. We zijn er niet aan gewend. Dit gebeurde niet toen wij jong waren, en soms proberen we onze houding nog aan te passen. Maar ik denk nog steeds dat alle christenen die ik ken het erover eens zijn dat we hen moeten liefhebben en dat we medelijden met hen moeten hebben.

Welke moeite we ook met hen hebben omdat ze anders zijn dan wij, we moeten begrijpen dat ze niet anders geboren zijn. Bij hun geboorte waren ze niet anders dan wij en onze kinderen. Er is iets met hen gebeurd, en nu zijn ze anders dan wij. Maar God zag hen vanaf het begin. God ziet hen nog steeds als dezelfde persoon die als kleine baby geboren werd. Hij ziet alles wat hun overkomen is, de verkeerde keuzes die ze hebben gemaakt, enzovoort.

Iedereen van wie wij vinden dat hij iets doet of zich inzet voor iets wat volgens ons kwaad is, is net als wij. Ze zijn de verkeerde weg opgegaan, en Jezus ziet hen nog steeds als dezelfde persoon die ze waren voordat ze afdwaalden. Ze moeten worden teruggebracht.

Zacheüs was een zoon van Abraham, een Jood. Hij gedroeg zich niet als een Jood. Hij had zijn Joodse volksgenoten verraden, maar hij was nog steeds een Joodse man. Hij was verdwaald geraakt, en Jezus kwam om hen die verdwaald zijn geraakt te herstellen.

22

De gelijkenis van de ponden

Terwijl zij nu dit alles hoorden, sprak Hij een gelijkenis uit, die Hij eraan toevoegde omdat Hij dicht bij Jeruzalem was en zij dachten dat het Koninkrijk van God onmiddellijk zou aanbreken.

LUKAS 19:11

Interessant. Dit is... Nogmaals, dit is een geval waarin Lukas ons iets vertelt over de reden waarom Jezus een bepaalde gelijkenis vertelde. Lukas helpt ons hier een beetje. De andere evangeliën vertellen vaak alleen de gelijkenis. Maar Lukas schrijft aan een bepaalde heiden die Theofilus heet, en verwacht blijkbaar niet dat deze man bedreven is in het uitleggen van gelijkenissen. Daarom geeft hij hem aan het begin een soort korte samenvatting van waar deze gelijkenis over zal gaan en wat het doel ervan is. Dat deed hij bijvoorbeeld in hoofdstuk 18, vers 1:

En Hij sprak ook een gelijkenis tot hen met het oog daarop dat men altijd moet bidden en niet de moed verliezen.

LUKAS 18:1

Of bij de gelijkenis over de tollenaar en de Farizeeër zei Hij dat Hij deze gelijkenis vertelde omdat sommige mensen zichzelf gelukwensen met hun gerechtigheid en anderen verachtten.

Hier wordt deze gelijkenis met een specifiek doel verteld. Wat de andere elementen van de gelijkenis ook mogen zijn — en er zijn andere lessen die we eruit zullen kunnen halen — de voornaamste les is dat sommige mensen dachten dat het Koninkrijk van God onmiddellijk zou verschijnen, en deze gelijkenis zegt dat dit niet zo is.

En dus zei Hij:

Hij zei dan: Een zeker mens van hoge geboorte reisde naar een ver land om voor zich een koninkrijk in ontvangst te nemen en daarna terug te keren. En hij riep zijn tien dienaren, gaf hun tien ponden en zei tegen hen: Doe daarmee zaken totdat ik terugkom. En zijn burgers haatten hem en stuurden hem een gezantschap na om te zeggen: Wij willen niet dat deze man koning over ons zal zijn.

LUKAS 19:12-14

Dat is een bepaald geldbedrag. En hij zei tegen hen:

Doe er zaken mee tot ik terugkom. Maar zijn onderdanen haatten hem en stuurden hem een delegatie achterna die zei: We willen niet dat deze man over ons regeert.

En het gebeurde, toen hij teruggekomen was, nadat hij het koninkrijk in ontvangst had genomen, dat hij zei dat men die dienaren aan wie hij het geld gegeven had, bij hem zou roepen om te weten wat ieder met het zakendoen aan winst had gemaakt. Toen verscheen de eerste en zei: Heer, uw pond heeft tien ponden winst opgeleverd. En hij zei tegen hem: Goed gedaan, goede dienaar! Wees, omdat u in het minste trouw bent geweest, machthebber over tien steden.

LUKAS 19:15-17

Toen kwam de tweede en zei: Heer, uw pond heeft vijf ponden opgeleverd. En hij zei ook tegen hem: En u, wees machthebber over vijf steden.

LUKAS 19:18-19

En een ander kwam en zei: Heer, zie uw pond, dat ik had weggelegd in een zweetdoek. Want ik was bevreesd voor u, omdat u een streng mens bent. U neemt wat u niet uitgezet hebt en u maait wat u niet gezaaid hebt.

LUKAS 19:20-21

Maar hij zei tegen hem: Uit uw eigen mond zal ik u oordelen, slechte dienaar. U wist dat ik een streng mens ben en dat ik neem wat ik niet uitgezet heb, en maai wat ik niet gezaaid heb. Waarom hebt u mijn geld dan niet bij de bank in bewaring gegeven? Dan zou ik het ook bij mijn komst met rente hebben kunnen opeisen.

LUKAS 19:22-23

En hij zei tegen hen die bij hem stonden: Neem dat pond van hem af en geef het aan hem die de tien ponden heeft. Zij zeiden dan tegen hem: Heer, hij heeft al tien ponden.

LUKAS 19:24-25

Want ik zeg u dat aan eenieder die heeft, gegeven zal worden. Maar van hem die niet heeft, zal ook afgenomen worden wat hij heeft. Maar deze vijanden van mij, die niet wilden dat ik koning over hen zou zijn, breng ze hier en sla ze hier voor mijn ogen dood.

LUKAS 19:26-27

23

Talenten, ponden en het Koninkrijk

Deze gelijkenis lijkt in veel opzichten op wat de gelijkenis van de talenten wordt genoemd, die in Mattheüs 25 staat. Het is niet dezelfde gelijkenis, maar het is duidelijk dat Jezus bij verschillende gelegenheden soortgelijke gelijkenissen vertelde, waarbij Hij verschillende punten benadrukte. In Mattheüs 25, in de gelijkenis van de talenten, staat dat Hij aan één van Zijn dienaren — dit is Mattheüs 25 vers 15 — het volgende gaf:

En aan de één gaf hij vijf talenten, aan de ander twee en aan de derde één, ieder naar zijn bekwaamheid, en hij reisde meteen weg.

MATTHEÛS 25:15

In de gelijkenis van de ponden gaf Hij iedere dienaar hetzelfde bedrag, hoewel ze verschillende resultaten behaalden. Eén man behaalde met één pond, doordat hij bekwamer of ijveriger was, een tienvoudige opbrengst op zijn investering. Een ander behaalde slechts een vijfvoudige opbrengst, maar dat was nog steeds een behoorlijk goede winst. Een ander deed er helemaal niets mee.

Bij de talenten krijgen verschillende dienaren verschillende bedragen, en de eerste twee dienaren wisten wat ze ontvangen hadden te verdubbelen. Het is dus een iets andere gang van zaken, met andere details. In feite bevat de gelijkenis van de talenten veel minder details dan de gelijkenis van de ponden. Anders dan bij de talenten is de man om wie het in de gelijkenis van de ponden gaat een edelman die weggaat om een koninkrijk te ontvangen.

Het is moeilijk om hierin iets anders te zien dan een verwijzing naar Jezus Zelf, Die wegging, zoals Hij deed toen Hij naar de hemel opvoer, om Zijn Koninkrijk te ontvangen en terug te keren, wat Hij ook zal doen. Het Koninkrijk ontvangen is precies wat Jezus ging doen. Hij ging naar de hemel en werd op de troon gezet.

Volgens het visioen dat Daniël zag in Daniël 7, vers 13 en 14:

Ik keek toe in de nachtvisioenen, en zie, er kwam met de wolken van de hemel Iemand als een Mensenzoon. Hij kwam tot de Oude van dagen en men deed Hem voor Zijn aangezicht naderbij komen. Hem werd gegeven heerschappij, eer en koningschap, en alle volken, natiën en talen moesten Hem vereren. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die Hem niet ontnomen zal worden, en Zijn koningschap zal niet te gronde gaan.

DANIËL 7:13-14

Er werd natuurlijk eerder, in Daniël 2, een koninkrijk genoemd dat niet vernietigd zal worden. Hij zei dat dit koninkrijk, dat aan de Zoon des mensen wordt gegeven, het koninkrijk is dat niet vernietigd zal worden. Maar waar gaat dit over? Wanneer er wordt gesproken over Hem Die met de wolken van de hemel komt, denken we gewoonlijk dat dit verwijst naar de wederkomst van Christus. Daarom denken sommige mensen dat Jezus bij Zijn terugkeer een koninkrijk zal krijgen. Maar deze Zoon des mensen komt niet met de wolken vanuit de hemel naar de aarde. Hij komt met de wolken vanaf de aarde naar de hemel. We zien dat Hij naar de Oude van dagen wordt gebracht, niet bij de Oude van dagen vandaan. Hij wordt de hemel binnengebracht. Het gezichtspunt van Daniël is dat van iemand in de hemel die Jezus door de wolken heen ziet opstijgen. Weet je nog dat Jezus in Handelingen 1 opsteeg? Vanuit het gezichtspunt van de discipelen verdween Hij in de wolken. Aan de andere kant ziet men Hem in die wolken naar de hemel komen. Hij wordt dicht bij God gebracht. Hij krijgt een plaats aan de rechterhand van God, een troon, en Hij krijgt heerschappij en een koninkrijk, zodat iedereen Hem zou dienen.

24

Jezus ontving Zijn Koninkrijk in de hemel

Dit is zo sinds Jezus naar de hemel is opgevaren. Iedereen zou Hem moeten dienen. Hij zei:

En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

MATTHEÛS 28:18

Dat betekent: iedereen zou Mij moeten dienen. Iedereen zou Mij moeten gehoorzamen. Ik heb alle gezag in de hemel en op aarde. Dat was bij Zijn eerste komst, bij Zijn opstanding en hemelvaart. De Bijbel maakt in het Nieuwe Testament heel duidelijk dat Jezus bij Zijn hemelvaart aan de rechterhand van God ging zitten, in een positie van gezag en macht. Hij kwam inderdaad door de wolken naar de hemel. Hij ontving inderdaad een koninkrijk.

Jezus spreekt over precies dat wanneer Hij het heeft over de edelman die zijn dienaren achterlaat en weggaat om een koninkrijk te ontvangen, en later terugkeert. In de aardse situatie verwijst dit waarschijnlijk naar iemand als Herodes, die naar Rome ging en een benoeming tot koning der Joden ontving. Dit zou voor Zijn luisteraars een vertrouwd scenario zijn: iemand die niet als koning geboren was en niet noodzakelijk van koninklijke afkomst was, maar die van Caesar of iemand anders het koningschap kreeg. Nu had hij een koninkrijk ontvangen. Dit was geen onbekend scenario. Mensen die Caesar behaagden, konden tot koning over een bepaald gebied in het Romeinse Rijk worden verheven. Vaak waren zij edellieden of lagere ambtsdragers met een bepaalde functie.

Dit is kennelijk een beeld van Jezus Die naar de hemel gaat, een koninkrijk ontvangt en vervolgens terugkeert. Vergeet niet dat Hij dit vertelt omdat Hij de opvatting wilde corrigeren van sommige mensen die dachten dat het koninkrijk onmiddellijk zichtbaar zou worden. Hij gaat dus weg naar een ver land. Dat zou enige reistijd

vergen. Hij zegt in feite: ‘Jullie denken dat jullie de openbaring van het koninkrijk nu meteen zullen zien, maar in werkelijkheid ligt de wederkomst van Christus, wanneer Zijn koninkrijk openbaar wordt, nog voor ons. Er gaat veel tijd overheen.’

Het koninkrijk werd Hem tweeduizend jaar geleden gegeven, maar het is nog niet openbaar geworden. Zo werd ook David tot koning gezalfd toen Samuel hem als jongen in het huis van zijn vader zalfde. Maar hij werd pas veel later aan Israël als koning openbaar, nadat Saul gedood was en het volk David als koning toejuichte. Hij was de ware koning, en sommige mensen erkenden David zelfs in die eerste jaren al als koning. Er waren vierhonderd mannen, en later zeshonderd, die David volgden, zelfs toen hij door Saul werd vervolgd.

Zo zijn er ook mensen die Jezus als Koning erkennen, en terecht. Dat is Hij. Maar de wereld ziet Hem niet als Koning. Wanneer Hij terugkeert, zal Zijn koninkrijk voor iedereen openbaar en onbetwistbaar worden. Intussen heeft Hij Zijn dienaren hier achtergelaten om Zijn bezittingen te investeren en Zijn belangen te behartigen, zodat we iets hebben om Hem aan te bieden wanneer Hij terugkomt. Wat heeft Hij mij gegeven? Hij verwacht dat ik het voor Hem gebruik.

In de gelijkenis gaat het om geld, en ongetwijfeld kan het in het echte leven ook om geld gaan. Sommige mensen hebben geld, andere niet. Als we geld hebben, is dat een rentmeesterschap. Als we geen geld hebben, hebben we iets anders. De meeste mensen die geen geld hebben, hebben misschien vrije tijd, of ze hebben andere dingen en mogelijkheden die ze kunnen gebruiken om de Meester rijker te maken en Zijn koninkrijk te bevorderen. Sommige dienaren doen dat goed, en sommigen doen het beter dan anderen. Met één pond verdiende de een tien pond. Met één pond verdiende een ander er maar vijf. Maar de gedachte is dat iedereen bezig was met de zaken van zijn meester zolang die weg was.

25

Afwijzing van de Koning en het oordeel

Toen hij vertrok, zeiden sommige van zijn onderdanen:

En zijn burgers haatten hem en stuurden hem een gezantschap na om te zeggen: Wij willen niet dat deze man koning over ons zal zijn.

LUKAS 19:14

Dit zou staan voor het feit dat de Joden, Zijn onderdanen, Zijn vroegere onderdanen, Hem verwierpen toen Jezus naar de hemel opsteeg. Ze zeiden: ‘Wij gaan Hem niet volgen.’

Maar zij schreeuwden: Weg met Hem, weg met Hem, kruisig Hem! Pilatus zei tegen hen: Moet ik uw Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning dan de keizer.

JOHANNES 19:15

Dat zeiden ze tegen Pilatus. ‘Jezus is niet onze Koning.’ Dus wanneer Hij terugkomt, doodt Hij natuurlijk degenen die Zijn koningschap hebben geweigerd.

Sommige mensen zouden dit toepassen op het jaar 70 na Christus, toen de Joden die het koningschap van Christus verwierpen door de Romeinen werden weggevaagd. Maar ik denk dat er meer mee bedoeld wordt, want toen Jezus Jeruzalem in het jaar 70 na Christus wegvaagde, gaf Hij Zijn beloning niet en stelde Hij Zijn dienaren niet aan als heersers over vijf steden en tien steden. Ik denk dat dit verder vooruitkijkt. Dit kijkt vooruit naar het moment waarop Christus terugkomt. Zijn Koninkrijk wordt zichtbaar. Hij komt terug en doet Zijn gezag gelden, wat Hij momenteel niet op dezelfde manier doet. Hij doodt Zijn vijanden die zich tegen Hem hebben verzet, en Hij beloont Zijn dienaren.

26

De apathische dienaar zonder opbrengst

Er is één dienaar die het er niet erg goed vanaf bracht, omdat hij het niet probeerde. We kunnen alleen maar speculeren over wat er gebeurd zou zijn als deze dienaar zijn geld had geïnvesteerd en geen winst had gemaakt. Stel dat hij een slechte overeenkomst had gesloten. Hij was bang dat dit misschien zou gebeuren. Misschien was hij er nog banger voor dat hij de investering zou verliezen en zijn meester bij diens terugkomst minder zou kunnen geven dan hij had ontvangen. Hij zag zijn meester als een streng man die hem waarschijnlijk zou straffen als hij geen winst voor hem maakte. Jezus geeft aan dat de meester zegt:

Maar hij zei tegen hem: Uit uw eigen mond zal ik u oordelen, slechte dienaar. U wist dat ik een streng mens ben en dat ik neem wat ik niet uitgezet heb, en maai wat ik niet gezaaid heb. Waarom hebt u mijn geld dan niet bij de bank in bewaring gegeven? Dan zou ik het ook bij mijn komst met rente hebben kunnen opeisen.

LUKAS 19:22-23

Jij zegt dat ik een streng man ben. Als je denkt dat ik een streng man ben, had je waarschijnlijk banger moeten zijn om helemaal niets op te leveren. Je had op zijn minst investeringen met weinig risico kunnen doen, zoals geld op de bank zetten. Je verdient er niet veel aan, maar er is ook niet veel risico. Over het algemeen verlies je jouw investering niet. Je kapitaal verdwijnt niet wanneer je geld op de bank zet. Je krijgt er misschien heel weinig voor terug, maar je verliest het ook niet.

Het is beter om iets voor je meester te verdienen dan niets. Misschien heb je niet de moed en het geloof om een investering met een hoog risico te doen, ook al kan die een enorm rendement opleveren. Denk bijvoorbeeld aan een zendeling die zijn leven op het spel zet, waardoor een hele volksstam tot Christus kan worden gebracht. Zo iemand investeert zijn leven met een hoog risico. Maar die kan heel veel opleveren. Als je niet het geloof hebt om dat te doen, waarom zou je dan niet op zijn minst een kleine

investering doen, een geringe investering, een of andere investering, in plaats van gewoon niets te zitten doen? Besluit niet: „Mijn Heere is weg, en ik negeer gewoon het werk dat Hij mij te doen heeft gegeven. Ik doe wat ik zelf wil doen. Er staat hier tenslotte veel op het spel. Hij is een streng man.”

Jezus leert niet noodzakelijkerwijs dat God als een streng man beschouwd moet worden. Maar voor degenen die hun verantwoordelijkheden verwaarlozen, kan Zijn handelwijze tegenover hen inderdaad behoorlijk streng zijn. Iedereen die wijs genoeg is om God te vrezen en te weten dat Hij wel degelijk toeziet op de opdrachten die Hij mensen geeft, en dat Hij degenen straft die zich daar niet aan houden, zou daardoor naar het schijnt gemotiveerd worden om op zijn minst iets te doen. Deze man kon het gewoon niet echt schelen. Deze man was apathisch.

De man die één mina investeerde en er slechts vijf terugkreeg, deed het niet zo goed als de man die er tien terugkreeg. Maar toch kreeg hij een beloning, een andere beloning. Hij kreeg vijf steden in plaats van tien. Maar dat betekende nog steeds dat hij een hogere positie onder zijn koning kreeg. Degene die niets deed, was gewoon apathisch.

27

Rentmeesterschap tijdens het uitstel

Wat Jezus zegt, is natuurlijk dat God iedereen een taak en bepaalde mogelijkheden heeft gegeven om voor Hem in te zetten. Deze investeringen horen gedaan te worden om de Koning te verrijken. Wanneer Hij terugkomt, zullen degenen die het in dit opzicht goed hebben gedaan, beloond worden. Degenen die er niets mee doen, zullen zelfs verliezen wat ze hadden. Ook de oorspronkelijke investering zal van hen worden afgenomen en aan iemand anders worden gegeven.

Dit lijkt in veel opzichten, wat sommige details betreft en zeker wat de algemene betekenis betreft, op het verhaal van de talenten in Mattheüs 25, dat aan bod kwam toen we Mattheüs behandelden. Maar er is een aanvullende reden waarom dit verhaal verteld wordt. Het introduceert namelijk het element van de edelman die voor lange tijd weggaat, die een lange reis maakt en terugkomt, terwijl zijn dienaren in die periode verplicht zijn zich op een winstgevende manier bezig te houden.

Jezus vertelde die gelijkenis omdat sommigen niet wisten dat er zo'n uitstel zou zijn. Sommigen dachten dat het Koninkrijk onmiddellijk zou verschijnen, maar het zou niet onmiddellijk verschijnen. Het was er al. In hoofdstuk 17 had Jezus gezegd:

En toen Hem door de Farizeeën gevraagd werd, wanneer het Koninkrijk van God zou komen, antwoordde Hij hun en zei: Het Koninkrijk van God komt niet op waarneembare wijze. En men zal niet zeggen: Zie hier of zie daar, want, zie, het Koninkrijk van God is binnen in u.

LUKAS 17:20-21

Het is hier, maar het wordt nog niet waargenomen. Het wordt nog niet zichtbaar. Maar dat zal wel gebeuren wanneer Jezus terugkomt.

Zijn koningschap is een werkelijkheid die wij door geloof aanvaarden. We zien Hem niet op de troon, maar ons is verteld dat Hij daar is. We zien Zijn gezag niet volledig op aarde uitgeoefend worden, maar ons is verteld dat Hem alle gezag is gegeven. Degenen die dat door geloof aannemen, gehoorzamen Hem daadwerkelijk, volgen Hem, nemen het rentmeesterschap dat Hij ons heeft gegeven serieus en beseffen dat er misschien gewacht moet worden. Hij is op een lange reis gegaan. Het kan een tijd duren voordat Hij terugkomt, maar Hij zal terugkomen. Wanneer Hij terug is, zal Hij die trouwe dienaren verheffen tot de posities die zij volgens Hem in wezen verdiend hebben door hun trouwe rentmeesterschap. Dat is de boodschap van die specifieke gelijkenis.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 14:34
- Lukas 18:22
- Lukas 18:24
- Lukas 18:26-30
- Lukas 18:25

- Mattheüs 19:25
- Mattheüs 23:37
- Lukas 18:29-30
- Mattheüs 19:29
- Mattheüs 18:21-22
- Mattheüs 19:28
- Lukas 18:31-34
- Lukas 18:35-38
- Lukas 18:39
- Lukas 18:40-41
- Mattheüs 6:8
- Jakobus 1:17
- Lukas 18:42
- Lukas 18:43
- Markus 10:46
- Mattheüs 20:29
- Lukas 18:35
- Lukas 19:1-3
- Lukas 19:4
- Lukas 19:5-7
- Lukas 19:8-10
- Lukas 19:11
- Lukas 18:1
- Lukas 19:12-14
- Lukas 19:15-17
- Lukas 19:18-19
- Lukas 19:20-21
- Lukas 19:22-23
- Lukas 19:24-25
- Lukas 19:26-27
- Mattheüs 25:15
- Daniël 7:13-14
- Mattheüs 28:18
- Lukas 19:14

- Johannes 19:15
- Lukas 17:20-21

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.